

รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช

The Model of Assessment for Learning Development based on Thai Qualification
Framework for Bachelor of Nursing Science, Boromarajonani College
of Nursing, Chakriraj

ศุภรใจ เจริญสุข Ph.D. (Sukjai Charoensuk, Ph.D.)¹

อัญญา ปลดเปลื้อง ปร.ด. (Unya Plodpleung, Ph.D.)²

วันดี วงศ์รัตนรักษ์ วท.ม. (Wandee Wongrattanak, M.S.)²

กุลฤดี จิตตยานันต์ วท.ม. (Kuladee Jittayanant, M.S.)²

นงนุช เลือพุมี่ พย.ม. (Nongnuch Saupomee, M.N.S.)²

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีพหุระยะ มีการดำเนินการ 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ และ ระยะที่ 5 รับรองรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสังเกตพฤติกรรม และ การทำแบบทดสอบวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อย คือ (1) การวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการ (2) การออกแบบ (3) การประเมิน (4) การสะท้อนผล และ (5) การเรียนรู้และการพัฒนา 4) การประเมินผล และ 5) ปัจจัยสนับสนุน ซึ่งประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ตามเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 100 รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์นี้ สามารถใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาพยาบาลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ ให้เกิดผลตามมาตรฐานที่กำหนดได้

คำสำคัญ: รูปแบบการประเมิน การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

¹ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช

² อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช

Abstract

This research and development study aimed to develop a Model of Assessment for Learning based on Thai Qualification Framework for Bachelor of Nursing Science, and to examine an effectiveness of the model. Multi-Phase in Mix Method design was employed in 5 phases, which were 1) reviewing of the current learning assessment situation; 2) developing assessment tools for learning based on Thai Qualification Framework for Bachelor of Nursing Science 3) developing the model of assessment for learning 4) evaluating an effectiveness of the model, and 5) confirming the model through connoisseurship. Data were collected using document review, focus group, observation, and test. Data were analyzed using frequency, percentage, and content analysis.

Results revealed that a Model of Assessment for Learning based on Thai Qualification Framework for Bachelor of Nursing Science composed of 5 aspects, which were 1) Principle, 2) Objectives, 3) Steps, which were (1) determination, (2) design, (3) assessment, (4) reflection, and (5) learning and growth, 4) assessment, and 5) supporting factors, which were administrator, instructors, and learning environment. The model developed was effective in developing students' learning outcomes, and it provides a mean for student's improvement as mentioned in the revised curriculum.

Keywords: Assessment Model, Assessment for Learning Development, Thai Qualification Framework for Bachelor of Nursing Science

บทนำ

การประเมินการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีควบคู่กับการเรียนรู้ของมนุษย์นับศตวรรษ เอิร์ล (Earl, 2013) ได้กล่าวถึง การประเมินการเรียนรู้ที่มีมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์จีนในการคัดเลือกบัณฑิตเข้ารับราชการ โดยการสอบข้อเขียน มาจนถึงการประเมินในศตวรรษที่ 20 ที่ยังคงเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ หรือผลสัมฤทธิ์ของการเรียน (assessment of achievement) มีการสอบผ่านเลื่อนชั้นจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง การพัฒนาของการประเมินในศตวรรษที่ผ่านมาเป็นการมุ่งเน้นที่ความเป็นวิทยาศาสตร์ และความเป็นปรนัยของเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทำให้เกิดแบบวัดมาตรฐานขึ้นมากมาย เช่น แบบทดสอบ SATs ของสหรัฐอเมริกา จนในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 บลูมและคณะ (Bloom, Hastings, & Madaus, 1971) ได้กล่าวถึงการประเมิน 2 แบบ คือ Formative Evaluation และ Summative Evaluation ซึ่งได้มีการอธิบายในมุมมองทางการศึกษาว่ามีจุดมุ่งหมายเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาผู้เรียน มีการใช้คำว่า Assessment และ Evaluation ที่หมายถึงการประเมินว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ซึ่งครูผู้สอนในห้องเรียนมีบทบาทสำคัญในการใช้การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นักการศึกษาในประเทศอังกฤษได้มีการรวมกลุ่มปฏิรูปการประเมิน (The Assessment Reform Group, 1999) ทำการศึกษาแนวโน้มของการประเมินในการเป็นกลไกการพัฒนาการเรียนรู้ ในงานวิจัยหลายร้อยเรื่อง และได้ข้อค้นพบว่า การประเมินที่มีการออกแบบอย่างชัดเจนว่าส่งเสริมการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่มีพลังมากที่สุดเพียงหนึ่งเดียว ในการยกระดับมาตรฐานและเสริมพลังการเรียนรู้ตลอดชีวิต การประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระบุไว้ว่า การวัดและประเมินผลต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องนำผลการประเมินมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการปรับปรุงตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่ง ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2556) ได้กล่าวถึงการวัดและการประเมิน

การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ไว้ว่า ควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ครอบคลุมการประเมิน 3 ประเภท ได้แก่ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning) และ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) การประเมินส่วนใหญ่มักจะใช้เพื่อจุดมุ่งหมายประการหลังคือ เน้นการได้ข้อมูลของสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สถาบันการศึกษาจึงควรส่งเสริมให้มีการประเมินผลเพื่อจุดมุ่งหมายสองประการแรกด้วย ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์การประเมินวิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกื้อหนุนผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้คนเกิดการพัฒนา การพัฒนาคุณภาพคน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากคนเป็นทุนสังคมที่มีบทบาทเป็นทั้งผู้สร้างแนวทางการพัฒนาและเป็นผู้ได้รับผลจากการพัฒนาจากการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ. 2555-2559) ที่เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เติบโตความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualification Framework for Higher Education) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิต ในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา รวมทั้งใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันคือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (TOF) มีจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นวิชาชีพที่มีการปฏิบัติเป็นหัวใจสำคัญ เน้นทักษะการปฏิบัติ จึงเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยในหลักสูตร (ดุริณี รุจกรกานต์, 2553)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช เป็นวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขมุ่งมั่นผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีความสามารถด้านวิชาการทักษะเชิงวิชาชีพ มีความสุข ดำรงความเป็นไทย และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช, 2556) ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2555 และเริ่มใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิตปรับปรุง ในปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยจำเป็นต้องมีระบบการวัดและประเมินผล ที่ประกันได้ว่าผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ สถาบันพระบรมราชชนก ได้พัฒนาเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยจัดทำเป็นชุดเครื่องมือ เพื่อให้วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดได้นำไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ (สถาบันพระบรมราชชนก, 2557) ชุดเครื่องมือดังกล่าว มีลักษณะแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นเครื่องมือที่คล้ายคลึงกับเครื่องมือชุดที่วิทยาลัยใช้อยู่เดิม ซึ่งเครื่องมือในลักษณะนี้มีข้อจำกัดในการให้คะแนนทำให้การพิจารณาตัดสินให้คะแนนบางครั้งทำได้ยาก และข้อคำถามแต่ละข้อต้องชัดเจนมิฉะนั้นจะทำให้สื่อความหมายไม่ตรงกัน (พิชิต ฤทธิ์จำรูญ, 2557) วิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ตามบริบทของวิทยาลัย และพัฒนารูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา อันจะทำให้เชื่อมั่นได้ว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยจะมีผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช ตามบริบทของวิทยาลัยที่สามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน การประเมินผลและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง โดยสร้างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Scoring rubrics) ในลักษณะต่างๆ ที่ประกอบด้วย ชุดของเกณฑ์ที่สร้างขึ้นจากลักษณะเฉพาะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสนในการปรับปรุงตนเอง และเห็นเป้าหมายของพัฒนาตนเองอย่างชัดเจนการประเมินในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองและมีโอกาสได้ปรับปรุงตนเองก่อนประมวลผลการศึกษา (Dennison, Rosselli, & Dempsey, 2015) ซึ่งตรงกับวิทยาลัยที่ต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสได้พัฒนาสมรรถนะของตนเองให้ตรงกับผลลัพธ์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2555)
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยการกำหนดเกณฑ์การประเมิน
3. เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์
4. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development))โดยดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธีพหุระยะ (Multi - Phase in Mix Method) เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics) และสร้างรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช โดยผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 5 ระยะ 10 ขั้นตอนในช่วงระยะเวลา 3 ปีการศึกษาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2555-2557 ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ รายงานผลการประเมินหลักสูตร รายงานผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติข้อมูลการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระยะนี้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการอาจารย์พยาบาล เพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยจัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนำหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์ คู่มือปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TOF) โดยจัดเป็นระยะ จำนวน 5 ครั้งในช่วงเวลา ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2555 ถึง เดือนมีนาคม 2556 ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช

ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 28 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการวัดประเมินผลให้สามารถสะท้อนการพัฒนาผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้หลักสูตรสาขาวิชา (Curriculum mapping) ของแต่ละรายวิชา และพัฒนาเครื่องมือประเมินโดยการสร้างเกณฑ์การประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics)

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2556 ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 14 จำนวน 74 คน ชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 16 จำนวน 72 คน และชั้นปีที่ 1 รุ่นที่ 17 จำนวน 63 คน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีเกณฑ์ผ่านการประเมินที่ร้อยละ 60

ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระยะนี้มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 5 ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลทุกคนที่ใช้เครื่องมือประเมินจำนวน 7 คน และอาจารย์พี่เลี้ยงซึ่งเป็นผู้แทนจากแหล่งฝึกภาคปฏิบัติที่ใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทุกแห่งจำนวน 6 คน

ขั้นตอนที่ 6 สังเคราะห์รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยการศึกษาข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช ข้อมูลจากการพัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ข้อมูลจากการทดลองใช้และประเมินผลการใช้เครื่องมือ ตลอดจนข้อมูลจากการถอดบทเรียนการใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระยะนี้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 7 ทดลองใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในปีการศึกษา 2557 ดังนี้

7.1 ประชุมชี้แจงอาจารย์ผู้ร่วมสอนภาคปฏิบัติและอาจารย์ผู้ร่วมสอนภาคทฤษฎีจำนวน 12 คน ในรายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนมีความพร้อมและสนใจในการใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ได้แก่ วิชามนุษย์ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 1 วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วย สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 2 และวิชา ปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ เกณฑ์การให้คะแนน วิธีการประเมิน จำนวนครั้งในการประเมิน ตลอดจนการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษา ในการใช้แบบประเมิน ทุกแบบ

7.2 ประชุมชี้แจงนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 15 จำนวน 80 คน ชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 17 จำนวน 62 คน และชั้นปีที่ 1 รุ่นที่ 18 จำนวน 88 คนให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ สาระรายชื่อของผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน วิธีการประเมินจำนวนครั้งในการประเมินเกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ จากการใช้แบบประเมินทุกแบบ

7.3 ดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนของรูปแบบ ดังนี้

7.3.1 การวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการ (Determination) อาจารย์ผู้สอนได้ทำการวิเคราะห์หลักสูตรและผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

และบริบทของวิทยาลัย ได้แก่ อัตลักษณ์บัณฑิต เอกลักษณ์ของวิทยาลัยและค่านิยมร่วมของวิทยาลัยมากำหนดเป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการของรายวิชา

7.3.2 การออกแบบ (Design) อาจารย์ผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนการสอน ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) โดยปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามผลการประเมินในรอบปีการศึกษา 2556

7.3.3 การประเมิน (Assessment) ในขั้นตอนการประเมิน ครอบคลุมการประเมินผู้เรียนรายบุคคลและรายกลุ่ม เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาประเมินตนเอง และประเมินหลายช่วงเวลา คือ ประเมินก่อนการเรียน ประเมินระหว่างการเรียนรู้ และประเมินภายหลังการเรียนรู้

7.3.4 การสะท้อนผล (Reflection) การสะท้อนผลระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เกิดขึ้นทันทีหลังการประเมิน (Real time feedback) ในทุกครั้งที่มีการประเมิน ผู้เรียนจะได้รับผลการประเมินจากผู้สอนและสามารถตรวจสอบผลการประเมินกับผู้สอนให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและสามารถระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรพัฒนาพร้อมกัน

7.3.5 การเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการประเมินและมีการพัฒนาตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา

ขั้นตอนที่ 8 ประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่ใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีเกณฑ์ผ่านการประเมินที่ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน C ตามระเบียบสถาบันพระบรมราชชนกด้วยการจัดการศึกษาของสถาบันในสังกัด (สถาบันพระบรมราชชนก, 2552) และผู้วิจัยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มในประเด็นพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร จากผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 15 คน คัดเลือกตัวแทนนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่ใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่สมัครใจให้ข้อมูล อาจารย์พยาบาลทุกคนที่ร่วมใช้รูปแบบการประเมิน จำนวน 12 คน, อาจารย์พี่เลี้ยงซึ่งเป็นผู้แทนจากแหล่งฝึกภาคปฏิบัติที่ร่วมใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทุกแห่ง จำนวน 6 คน

ระยะที่ 5 รับรองรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ระยะนี้มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 9 สัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในประเด็นรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ แก่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการวัดประเมินผล ด้านการพยาบาล ใช้การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมพิจารณาแบบ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง โดยมีประเด็นที่ผู้วิจัยใช้ในการตรวจสอบยืนยันรูปแบบ 3 ประเด็น ได้แก่

- 1) รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์หรือไม่ อย่างไร
- 2) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เพียงใด
- 3) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก อย่างไร

ขั้นตอนที่ 10 ผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัว และชุมชน 2 วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย และวิชามนุษย์ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 3 และ รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 7 ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลทางการศึกษา ด้านการพยาบาล และด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (B-Index) ค่าความยากง่าย (p) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์/แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 2, 5 และ 10 และข้อมูลเชิงปริมาณเป็นคะแนนผลการเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย และวิชามนุษย์ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จากการใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์ตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้ ระดับ A มีระดับคะแนน 90 ขึ้นไป, B+ ระดับคะแนน 85.00-89.99, B ระดับคะแนน 80.00-84.99, C+ ระดับคะแนน 75.00-79.99 และ C ระดับคะแนน 70.00-74.99

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยผ่านขั้นตอนการเสนอโครงการวิจัยและผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช และชี้แจงข้อมูลสำคัญแก่ผู้ให้ข้อมูล โดยให้สิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง แก่ผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลซักถามข้อข้องใจในการวิจัยอย่างเต็มที่ ในด้านความพร้อมในการให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถเลื่อนนัดหรือถอนตัวจากการให้สัมภาษณ์ได้ทุกขณะ และรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล โดยหลีกเลี่ยงใช้นามจริงแต่ใช้รหัสในการจัดเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติร้อยละ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้

จากการทบทวนเอกสารรายงานผลการประเมินหลักสูตร รายงานผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ข้อมูลการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตโดยผู้ใช้นบัณฑิตรายงานผลการสัมมนาอาจารย์พี่เลี้ยงที่ร่วมกันประเมินการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช พบประเด็นเกี่ยวกับสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นในขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (Summative evaluation) ซึ่งแบบที่ใช้วัดผลแบบเป็นช่วงคะแนน (Rating scale) ควบคุมกับแบบทดสอบหรือข้อสอบ ในการประเมินผลเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและตัดเกรด นอกจากนี้ผู้สอนยังขาดความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประเมินผล ทำให้มีเกณฑ์การให้คะแนนที่แตกต่างกัน

ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการอาจารย์พยาบาล พัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 5 ครั้ง ได้เครื่องมือประเมินโดยการสร้างเกณฑ์การประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics) ของ 3 รายวิชา จำนวน 12 ชุด ได้แก่ รายวิชา มนุษย์ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ มีเครื่องมือประเมิน 3 ชุด คือ 1) แบบประเมินการศึกษาค้นคว้า 2) แบบบันทึกกิจกรรมและการเรียนรู้ของนักศึกษาประจำวัน และ 3) แบบประเมินการนำเสนอกรณีศึกษารายวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ มีเครื่องมือประเมิน 5 ชุดคือ 1) แบบประเมินการศึกษาค้นคว้า 2) แบบบันทึกกิจกรรมและการเรียนรู้ของนักศึกษาประจำวัน 3) แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานใน รพสต. 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลใน รพสต. และ 5) แบบประเมินการนำเสนอกรณีศึกษา และรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 มีเครื่องมือประเมิน 4 ชุดคือ 1) แบบประเมินการดูแลบุคคล/ครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยง และมีปัญหาสุขภาพที่พบอยู่ที่บ้าน 2) แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานในรพสต. 3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในรพสต. และ 4) แบบประเมินการนำเสนอกรณีศึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 วิชา โดยนำแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไปทางด้านการวัดผลการศึกษาและการวิจัย 2 คน ด้านการพยาบาล 1 คนตรวจพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content validity) ความเป็นปรนัยของเครื่องมือ โดยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือทุกฉบับเป็น 1.00

จากการทดลองใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) ของเครื่องมือวัดทั้ง 3 รายวิชา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) จำแนกตามรายวิชา

รายวิชา	คุณภาพของเครื่องมือ		
	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B-Index)
วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกัน การเจ็บป่วย (แบบประเมินจำนวน 5 แบบ)	.53 - 1.0	.23 - .82	.35 - 1.0
วิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 (แบบประเมินจำนวน 4 แบบ)	.85 - .91	.45- .92	0.39 - 1.0
วิชามนุษย์ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (แบบประเมินจำนวน 3 แบบ)	.72 - .94	.40- .80	0.67- 1.0

จากการประเมินผลการใช้เครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษามีพัฒนาการเรียนรู้อย่างดีเห็นได้จาก จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้อยู่ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกรายวิชา และทุกด้านตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้อุทิศสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ตามรายวิชาที่ผ่านเกณฑ์ จำแนกตามผลการเรียนรู้รายด้าน (n = 209)

รายวิชา	ผลการเรียนรู้รายด้าน	ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ใน การประเมินครั้งแรก (จำนวนคน)	ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ใน การประเมินครั้งสุดท้าย (จำนวนคน)
วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	61(44)	100(72)
	ด้านความรู้	-	100(72)
	ด้านทักษะทางปัญญา	57(41)	100(72)
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	88(63)	100(72)
	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	100(72)
	ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ	44(31)	100(72)
วิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	70(52)	100(74)
	ด้านความรู้	-	100(74)
	ด้านทักษะทางปัญญา	53(39)	100(74)
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	53(39)	100(74)
	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	100(74)
	ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ	52(38)	100(74)
รายวิชามนุษย์ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	57(36)	100(63)
	ด้านความรู้	-	100(63)
	ด้านทักษะทางปัญญา	60(38)	100(63)
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	75(47)	100(63)
	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	82(52)	100(63)

ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จากการทบทวนวรรณกรรม และการใช้ระบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา ร่วมกับการสนทนากลุ่มกับอาจารย์ผู้สอน การสนทนากลุ่มกับนักศึกษา และการถอดบทเรียนการใช้ระบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ เป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) โดยใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย ใช้วิธีการประเมินหลายวิธี ประเมินหลายช่วงเวลา และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เป็นการประเมินเพื่อการพัฒนา โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Assessment for improvement) และใช้หลักสูตรเป็นฐานในการนำผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดมาจัดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการประเมิน (Curriculum-based assessment)

2. วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช

3. ขั้นตอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการ (Determination) 2) การออกแบบ (Design) ออกแบบการจัดการเรียนการสอน ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การประเมิน (Assessment) เป็นการประเมินผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาประเมินตนเอง และประเมินหลายช่วงเวลา คือ ประเมินก่อนการเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินภายหลังการเรียน 4) การสะท้อนผล (Reflection) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาผู้เรียน การสะท้อนผลระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เกิดขึ้นทันทีหลังการประเมิน และ 5) การเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา

4. การประเมินผล มีการประเมินผลการเรียนรู้ (Learning outcomes) ตามที่กำหนดในรายวิชา เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา และมีการตัดสินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด (Assessment of learning) นอกจากนี้ ก่อนการเรียนมีการประเมินเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน และระหว่างเรียนมีการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning) และการประเมินตลอดกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนผลการเรียนของตนเอง และนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ได้ (Assessment as learning)

5. บัณฑิตสนับสนุน ประกอบด้วย บัณฑิต 3 ประการ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน และ สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน และจัดหาสิ่งสนับสนุนให้เพียงพอ ในขณะที่ผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินเพื่อพัฒนา ทำหน้าที่เป็นโค้ชหรือครูพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษา มีความร่วมมือกันในการประเมินเพื่อการพัฒนา และมีการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำหรับสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนแบบกัลยาณมิตร ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และมีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้

ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์

จากการทดลองใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นผลจาก ผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ หลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping) ของแต่ละรายวิชา และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาที่ทดลองใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีผลการเรียนตามระดับคะแนน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามรายวิชาที่ทดลองใช้รูปแบบการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนรู

รายวิชา	ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามระดับคะแนน (n = 230)				
	A	B+	B	C+	C
1. มนุษย์ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ	7.95	40.92	39.77	11.36	0
2. ปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย	11.29	24.19	41.94	17.75	4.83
3. ปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2	7.94	10.4	20.0	17.6	10.4

4.2 ผลการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียน ในรายวิชาที่ทดลองใช้รูปแบบการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนรู นักศึกษาทุกคนมีการเรียนรูตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชาและมีพัฒนาการเรียนรูที่ดีขึ้นในทุกรายวิชาและทุกด้านเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรูที่หลักสูตรสูรายวิชา (Curriculum mapping) ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนรู ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ตามรายวิชาที่ผ่านเกณฑ์ จำแนกตามผลการเรียนรูรายด้าน (n = 230)

รายวิชา	ผลการเรียนรูรายด้าน	ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการประเมินครั้งแรก (จำนวนคน)	ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการประเมินครั้งสุดท้าย (จำนวนคน)
วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	61(44)	100(72)
	ด้านความรู้	-	100(72)
	ด้านทักษะทางปัญญา	57(41)	100(72)
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	88(63)	100(72)
	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	100(72)
	ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ	44(31)	100(72)
วิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	70(52)	100(74)
	ด้านความรู้	-	100(74)
	ด้านทักษะทางปัญญา	53(39)	100(74)
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	53(39)	100(74)
	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	100(74)
	ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ	52(38)	100(74)
รายวิชามนุษย์ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	57(36)	100(63)
	ด้านความรู้	-	100(63)
	ด้านทักษะทางปัญญา	60(38)	100(63)
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	75(47)	100(63)
	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	82(52)	100(63)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์กลุ่มในประเด็นพัฒนาการเรียนรู้อีกของผู้เรียน พบว่า การประเมินในลักษณะนี้ ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง เนื่องจากเมื่อประเมินผลแล้วผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มองว่า ระบบการประเมินที่มีเกณฑ์การให้คะแนนหลายครั้ง และนักศึกษาได้รับการประเมินเป็นรายครั้งตามพฤติกรรมที่ต้องการวัด ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสปรับตัวใหม่ได้ ดังคำพูดที่ว่า

“ในวิชาปฏิบัติ ถ้าเกิดว่าเราประเมินตามเวลา นักเรียนก็จะค่อยๆรู้ของตัวเองอย่างเช่น แบบประเมินพฤติกรรมสัปดาห์ที่ 1 เขาก็จะรู้แล้วเขาได้เท่าไร ครูสะท้อนกับเขาแล้วเขาก็ต้องปรับยังไง พอสัปดาห์ที่ 2 เขาก็จะปรับของเขาขึ้นมาเท่าที่ผ่านมา มันจะใกล้เคียงกันก็จริง แต่มันไม่เท่ากัน คือเขาปรับมาใกล้เคียงสัปดาห์สุดท้าย ...การให้คะแนนแบบนี้จะมีขึ้นลงตามพฤติกรรมของเขาเอง”

สอดคล้องกับอาจารย์ผู้สอนภาคทฤษฎีที่ว่า

“การใช้ระบบประเมินแบบนี้ เราเห็นว่านักศึกษาจะได้รับการประเมินแบบย้อนกลับเร็วทันที่มันก็เห็นผลของการสะท้อนให้เด็กได้มีการประเมินตัวเองได้เร็ว กับได้โอกาสในการพัฒนาตนเอง เกณฑ์ในการที่จะถูกประเมินก็จะชัดเจนขึ้น ทำให้เด็กเขาสามารถที่จะพยายามปรับตัว ทำให้ได้ดีมากขึ้น”

ในขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การประเมินในลักษณะนี้ดี และเหมาะสมกับการเรียนเพราะได้รู้คะแนนของตนเอง และมีโอกาสได้แก้ไข ดังคำพูด

“ชอบการประเมินแบบนี้ ชอบกว่าแบบเก่า เพราะได้รู้คะแนนของตัวเอง รู้ว่าถ้าอยากได้คะแนนที่ดีขึ้นต้องปรับอะไรบ้าง อาจารย์ก็จะบอกเลย เราทราบข้อบกพร่องของตนเอง และเราก็สามารถแก้ไขหรือทำพฤติกรรมที่ถูกต้องเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ได้”

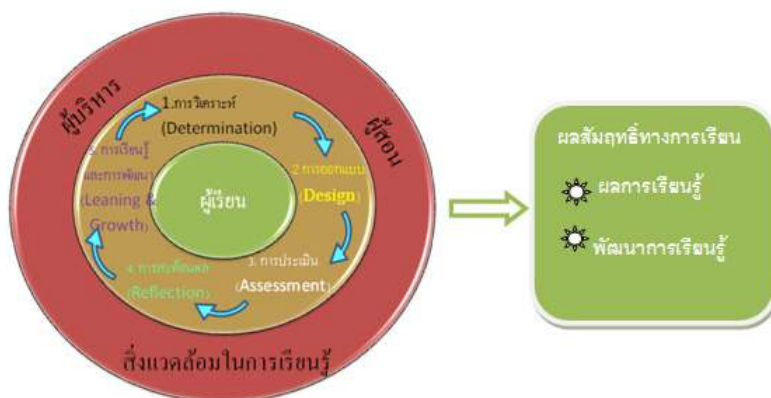
การได้เห็นคะแนนของตนเองทำให้ได้ปรับตัวได้ และมีแรงกระตุ้นเมื่อทราบคะแนนของเพื่อนนักศึกษาอีกรายพูดว่า

“เราจะเห็นคะแนนของเพื่อนด้วย ยิ่งเห็นคะแนนของเพื่อนยิ่งต้องทำให้ดี ไม่งั้นเราจะรั้งท้ายเราก็เลยต้องพัฒนาตัวเองตลอด ลุ้นว่าสัปดาห์นี้ได้คะแนนเท่านี้ แล้วสัปดาห์หน้าจะได้เท่าไร เพื่อนๆได้เท่าไรตื่นเต้นดีค่ะ”

ระยะที่ 5 รับรองรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีก ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขา

พยาบาลศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในประเด็นรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีก ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบยืนยันรูปแบบว่า มีความสอดคล้องกับการประเมินเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้อีกตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ สามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อีกที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้อีกตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรีได้ และมีประโยชน์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ โดยให้แสดงผลของการใช้รูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นด้วย หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีก ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี
สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีราช

อภิปรายผล

รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีราช ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีประสิทธิผลในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน 4) การประเมินผล และ 5) ปัจจัยสนับสนุนนั้น สามารถอภิปรายได้ดังนี้

หลักการและวัตถุประสงค์ เป็นรูปแบบการประเมินที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย ใช้วิธีการประเมินหลายวิธี ประเมินหลายช่วงเวลา ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และใช้หลักสูตรเป็นฐานในการนำผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดมาจัดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการประเมิน (Curriculum-based assessment) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่เสนอหลักการประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีจุดมุ่งหมายเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในสาขาพยาบาลศาสตร์นั้น ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ประกาศให้สถาบันจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ด้านตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุธิธรรัตน์ (2554) ที่กล่าวถึงการประเมินตามสภาพจริงว่า เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งการประเมินดังกล่าวต้องคำนึงถึงเสมอว่า หลักสูตร (curriculum) การเรียนการสอน (instruction) และ การประเมินผล (assessment) มีความสอดคล้องกัน การใช้หลักสูตรเป็นฐานในการนำผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดมาจัดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการประเมิน (Curriculum-based assessment) จึงทำให้เกิดความสอดคล้องของหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผล

ขั้นตอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการ (Determination) 2) การออกแบบการจัดการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Design) 3) การประเมิน (Assessment) เป็นการประเมินผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย และประเมินหลายช่วงเวลา 4) การสะท้อนผล (Reflection) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ภายหลังการเรียนทันที เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และ 5) การเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นี้ เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์และกำหนด

ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ สอดคล้องกับ Dennison, Rosselli, & Dempsey (2015) ที่กล่าวว่าการประเมินเป็นพื้นฐานของรายวิชาทุกวิชาและนำไปสู่การพัฒนาวิชา โดยที่ต้องเริ่มต้นด้วยการพิจารณาว่าอะไรคือสิ่งที่คาดหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำมาออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล แต่มุมมองในการประเมินผลของ Dennison และคณะนั้น เน้นการประเมินผลสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ (assessment of learning) ในขณะที่การประเมิน (assessment) ในรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เน้นการประเมินตามสภาพจริง ที่ใช้วิธีการประเมินหลายอย่างและผู้ประเมินหลายฝ่ายทั้งอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ในหลายช่วงเวลา ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554) ที่กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงนั้น เป็นการประเมินและตัดสินผลการเรียนที่ไม่ควรใช้ข้อมูลจากผลการสอบด้วยแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว เพราะผู้เรียนมีความหลากหลายด้านความสามารถ และการประเมินควรกระทำอย่างต่อเนื่อง หลายช่วงเวลา เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นหลักฐานการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้เรียน ในส่วนขั้นตอนของการสะท้อนผลซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบสร้างสรรค์และให้ทันที สอดคล้องกับการศึกษาของ Chueachot, Srisa-ard & Srihamongkol (2013) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา และพบว่ารูปแบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ระยะคือ ระยะการวางแผน และระยะการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งการให้ข้อมูลย้อนกลับต้องเกิดขึ้นหลังการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยและเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงสมรรถนะของตนเอง ซึ่งเมื่อมีการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 1 ถึง 4 แล้วจะส่งผลถึงขั้นตอนที่ 5 คือผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในขั้นตอนที่ 1 และอาจารย์ผู้สอนต้องมีการนำผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ผ่านมา เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการในวงรอบต่อไปเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผล ในรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย การประเมิน 3 ลักษณะได้แก่ 1) การประเมินผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดในรายวิชา เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา และมีการตัดสินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด (Assessment of learning) 2) การประเมินเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน และระหว่างการเรียนรู้มีการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Assessment for learning) และ 3) การประเมินตลอดกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนผลการเรียนของตนเอง และนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ได้ (Assessment as learning) สอดคล้องกับสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2556) ที่กล่าวถึงการวัดและการประเมินการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระบุว่า ควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ครอบคลุมการประเมิน 3 ประเภท ได้แก่ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as learning) และ การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning)

ปัจจัยสนับสนุน ในรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย ปัจจัย 3 ประการได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน และจัดหาสิ่งสนับสนุนให้เพียงพอ สอดคล้องกับ สุทธิวรรณ ตันติรัตนวงศ์และสมคิด พรหมจรรย์ (ม.ป.ป.) ที่กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารในการวัดและประเมินผลจัดการศึกษาต้องมีการกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผนและออกแบบการประเมินตลอดจนสนับสนุนงบประมาณ จัดทำระบบสารสนเทศที่ดี จัดให้มีระบบกำกับติดตามที่ดีและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการวัดและประเมินที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่ผู้สอนต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินเพื่อพัฒนา สอดคล้องกับ สุเทพ อ่วมเจริญ (2554) ที่พัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนและการสอนของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่าครูต้องมีความสามารถในการใช้เครื่องมือวัดประเมินผล กำหนดค่าระดับคุณภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้สอนยังทำหน้าที่เป็นโค้ชหรือครูพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษา มีความร่วมมือกันในการประเมินเพื่อการพัฒนา และมีการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวถึง บทบาทของครูในการพัฒนาผู้เรียนนั้น ครูต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองจากครูผู้สอน (teacher) ไปเป็นครูฝึก (coach) และต้องเรียนรู้ทักษะการทำหน้าที่นี้โดยการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำหรับสิ่งแวดลอมในการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนแบบกัลยาณมิตร ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และมีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. การนำรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีนี้ไปใช้นั้น ผู้บริหาร และผู้สอนต้องมีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จึงจะเกิดผลในการปฏิบัติตามขั้นตอนของรูปแบบ และเกิดการจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ตามมาได้

2. รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่พัฒนาขึ้นนี้ต้องมีเครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพตามลักษณะของวิชาและผลการเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้นการนำรูปแบบนี้ไปใช้จึงควรมีการพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่อใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความคงทนของการเรียนรู้ด้วย

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *เรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). *การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง*. นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ดร.ณิ รุจกรกานต์. (2553). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์*.

นนทบุรี: สมากรพยาบาล.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. (2552, 31 สิงหาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 125 ง. หน้า 17-19.

พิชิต ฤทธิ์จำรูญ. (2557). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แฮส ออฟ เคอมิสท์.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช. (2556). *แผนกลยุทธ์ 2556-2560*. ราชบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช.

สถาบันพระบรมราชชนก. (2552). *ระเบียบสถาบันพระบรมราชชนกว่าด้วยการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด พ.ศ. 2552*

(ฉบับปรับปรุง). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

สถาบันพระบรมราชชนก. (2557). *คู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี*

สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. นนทบุรี: ยุทธินทรการพิมพ์.

สุทธวิพรรณ ตันติจนาวงศ์ และสมคิด พรหมจ้อย. (ม.ป.ป.). *การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา ใน ประมวลสาระชุดวิชา การบริหาร*

งานการวัดและประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 15. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2559, จาก <http://edu.stou.ac.th/EDU/UploadedFile/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%20%2015.pdf>.

- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2554). การพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนและการสอนของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 3(1,2), 24-37.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2556). การเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริง. ใน เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TOF)” ณ ห้องกิ่งเพชร โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- Assessment Reform Group. (1999). **Assessment for Learning: Beyond the Black Box**. University of Cambridge, Faculty of Education.
- Bloom, B., Hastings, J., & Madaus, G. (1971). **Formative and summative evaluation of student learning**. New York: McGraw-Hill.
- Chueachot, S., Srisa-ard, B. & Srihamongkol, Y. (2013). The Development of an Assessment for Learning Model for Elementary Classroom. **International Education Studies**, 6(9), 119-124.
- Dennison, R.D., Rosselli, J., & Dempsey, A. (2015). **Evaluation Beyond Exams in Nursing Education**. New York: Springer Publishing Company.
- Earl, L.M. (2013). **Assessment as Learning: Using Classroom Assessment to Maximize Student Learning**. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Corwin.